

YKSITYISEN HYVINVOINTIALAN AJANKOHTAISIA NÄKEMYKSIÄ SOTE- UUDISTUKSEEN

Elokuu 2016

(Terveyspalvelualan Liitto ja Sosiaalialan Työnantajat)

1.1.2017 alkaen Hyvinvointialan liitto

**Yksityinen hyvinvointiala on välttämätön
osa Suomen sote-järjestelmää**

Hyvinvointia yksityisesti

- **Yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuotos oli vuoden 2014 lopussa 7,91 mrd €**
  - Yksityiset sosiaalipalvelut 3,75 mrd €, yksityiset terveystalvelut 4,16 mrd €, yhteensä 7,91 mrd €
  - Julkiset sosiaalipalvelut 7,34 mrd €, julkiset terveystalvelut 13,21 mrd €, yhteensä 20,55 mrd €
- **Sosiaalipalvelujen henkilöstöstä kolmannes ja terveystalvelujen henkilöstöstä noin neljännes työskentelee yksityisellä sektorilla**
- **Hyvinvointialan liiton arvion mukaan yksityinen hyvinvointiala työllistää vuonna 2017 noin 120 000 henkilöä**
  - Julkinen hyvinvointiala työllisti vuoden 2013 lopussa yhteensä 277 068 henkilöä (THL Tilastoraportti 26/2015)
- **Yksityinen sektori tuottaa esimerkiksi:**
  - Noin kolmanneksen lääkäripalveluista
  - Noin puolet hammaslääkäripalveluista
  - Noin 80% työterveyshuollon palveluista
  - Noin puolet kuntoutuksesta
  - Yli puolet erityisryhmien asumispalveluista ja lastensuojelupalveluista

Yksityisellä hyvinvointialalla on paljon työllistäviä pieniä ja keskisuuria yrityksiä

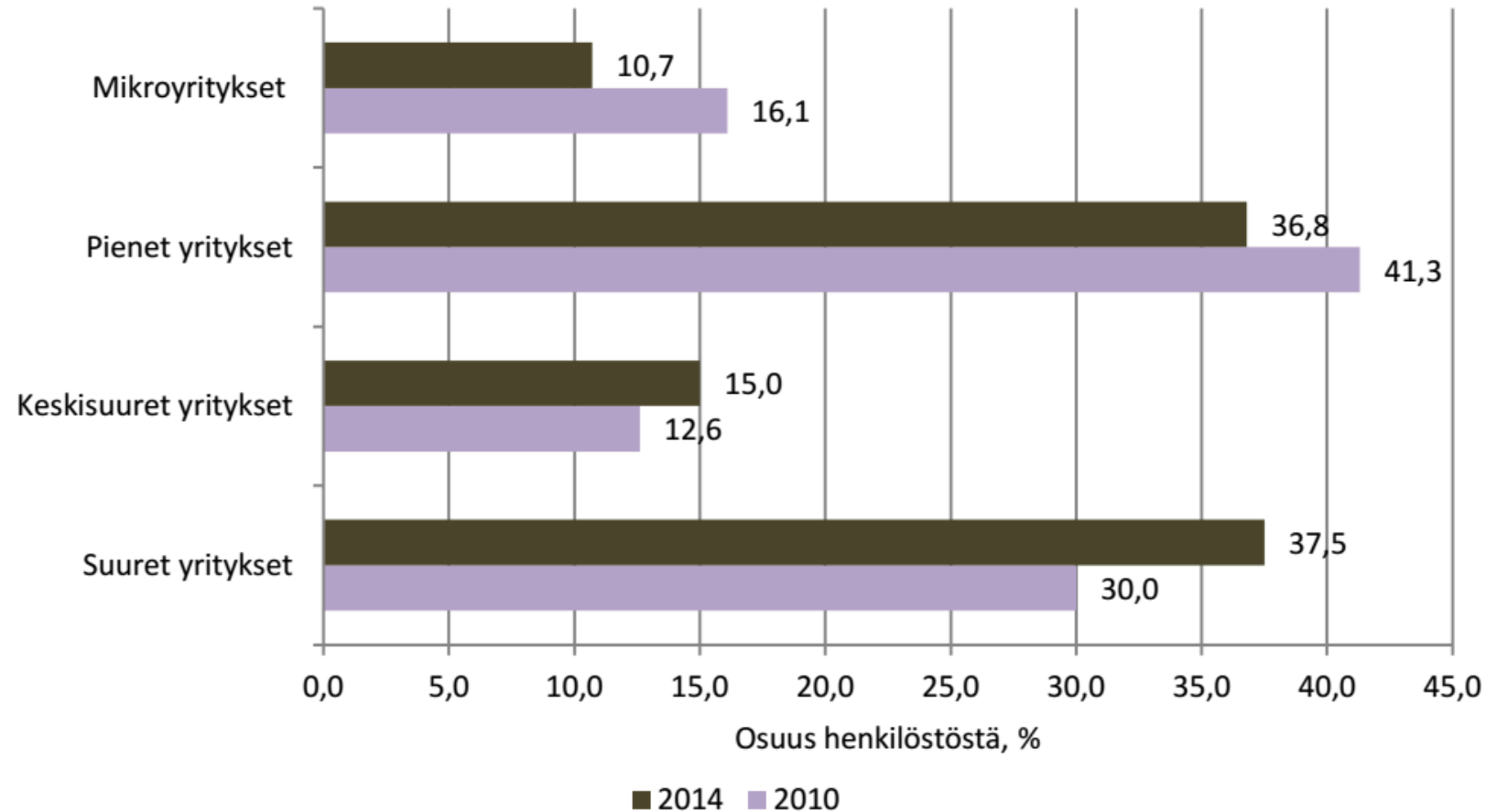
Suurten yritysten osuus on noin kolmanneksen luokkaa

Terveyspalvelualan yritykset kokoluokittain

Terveyspalvelualojen yritysten lukumäärä ja osuus kokonaishenkilöstöstä ja liikevaihdosta 31.12.2013	Yritysten lkm	Osuus henkilöstöstä	Osuus liikevaihdosta
Mikroyritykset (Alle 10 henk.)	15 247	46 %	47 %
Pienet yritykset (10-49 henk.)	185	11 %	11 %
Keskisuuret yritykset (50-249 henk.)	49	15 %	13 %
Suuret yritykset (yli 250 henk.)	12	28 %	29 %

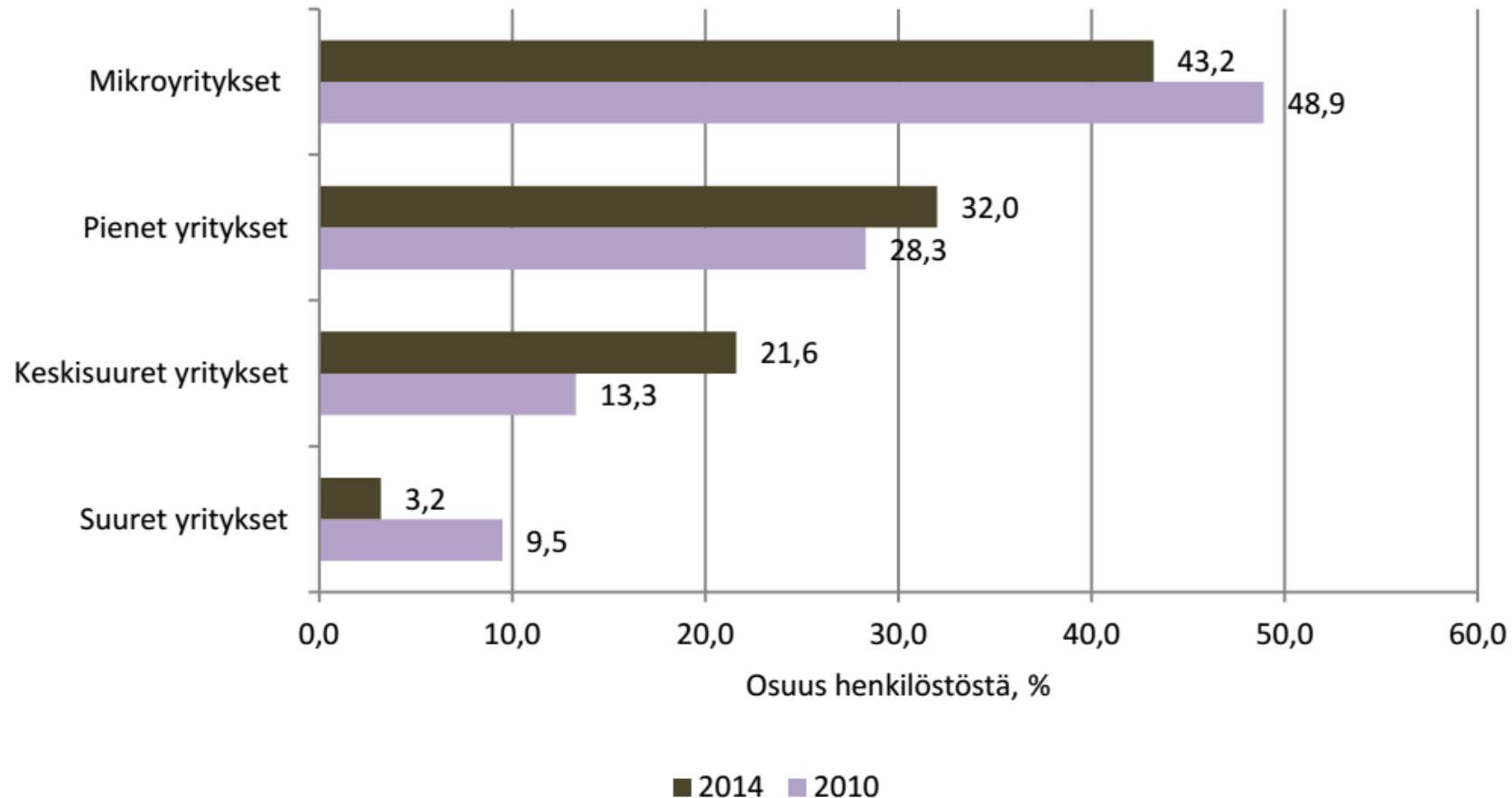
Lähde: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, Tilastokeskus, koontu Aula Research Terveyspalvelualan Liitolle ja Lääkäripalveluyritykset ry:lle

Asumisen sisältäviä sosiaalipalveluja tuottavat yritykset henkilöstön kokoluokittain 2010 ja 2014

Lähde: Tilastokeskus, Lith Consulting Oy

Avohuollon sosiaalipalveluja tuottavat yritykset henkilöstön kokoluokittain 2010 ja 2014

Sote-uudistuksessa onnistuminen edellyttää

1. **Valinnanvapautta**

Ihminen keskiöön, kilpailulla tehokkuuteen

2. **Monituottajuutta**

Kaikki käytettävissä olevat resurssit hyötykäyttöön

3. **Kilpailuneutraliteettia**

Tasapuolinen kilpailuasetelma turvaa valinnanvapauden ja monituottajuuden hyötyjä

1. Valinnanvapaus toteutettava

- **Kun ihminen itse valitsee:**
  - Ihminen, asiakas itse on keskiössä: huomio kohdistuu häneen
  - Järjestelmä ohjautuu tehostamaan toimintaa siellä missä tarpeen on, ja pudottaa pois tarpeetonta
  - Vilkastuva yritystoiminta tuo palveluntuotantoon uusia innovaatioita
  - Mahdollisuuksia syntyy kaikenlaisille toimijoille (eri asia kuin hankinta ja kilpailutus, jossa järjestäjä kilpailuttaa)
  - Valinta ei ole velvollisuus tai pakko, vaan oikeus ja mahdollisuus

2. Monituottajuudesta huolehdittava

- **Sote-palvelujärjestelmän tuottavuutta on merkittävästi parannettava, jotta uudistuksen tavoitteisiin päästään**
  - Monipuolisella tuotantorakenteella päästään laadukkaita ja tehokkaita palveluja ylläpitävään kilpailuun
  - Kaikki resurssit tarvitaan nyt yhteiseen käyttöön
- **Järjestäjän on turvattava monituottajuus**
  - Valinnanvapauspalveluiden tuottajaksi pääsyn kriteerien tulee olla kaikille tuottajille samat
  - Myös niissä palveluissa, jotka on rajattu palvelujen käyttäjän valinnanvapauden ulkopuolelle, tulee järjestäjän tehtävänä olla palvelujen monituottajuudesta huolehtiminen
  - Tämä velvoite on kirjattava lakiin
- **Kaikenlaisten toimijoiden on voitava toimia järjestelmässä**
  - Eri kokoisten tuottajien on voitava toimia eri aloilla: kaikkien ei tarvitse tuottaa koko palvelukirjoa

3. Kilpailuneutraliteetti varmistettava

- **Kilpailuneutraliteetti varmistaa markkinoiden avaamisesta saatavia hyötyjä**
  - Kilpailuneutraliteetti = julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan tasapuoliset toimintaedellytykset
  - Tuottajien on kyettävä toimimaan yhdenvertaisin säännöin
  - Kilpailuneutraliteetin nykyongelmat (mm. verotuskohtelu, valvontakäytännöt) on korjattava, eikä uusia saa luoda
  - Järjestäjä ja tuottaja on erotettava toisistaan lainsäädännöllä ja aidosti
  - Tuottajaksi pääsyn vaatimusten tulee olla kohtuulliset ja yhdenmukaiset
  - Palvelujen korvausperusteiden on oltava kaikille tuottajille yhdenmukaiset